ڕێنمایی بۆ
دامەزراندنی کۆمەڵەکان

House of
Resources
Berlin

کاتێک کۆمەڵێک کەس دەیانەوێت چالاکیی یان پرۆژە لەگەڵ یەکتردا ئەنجام بدەن، بابەتی یاسایی سەرهەڵدەدەن کە دەبێت مامەڵەیان لەگەڵدا بکرێت و وەڵامیان بدرێتەوە. ئەم بەرپرسیارێتییە پەیوەندی بە مافی ئەندامانی گرووپەوە هەیە بۆ بەشداریکردن لە بڕیاردان بڕیارەکان بۆ نموونە. ئەم جۆرە پێکهێنانی گرووپە کۆنترۆڵی یاسایی هەیە. بەڵام دەتوانرێت بە گرێبەستیش ڕێکبخرێت؛ هەموو ئەمانە لەسەر بنەمای دامەزراندنی کۆمەڵەکان هەژماربکرێت.

چی ڕوودەدات گەر هیچ جورەکانی کۆنترۆڵکردن نەبێت؟

ئەگەر گرووپێک یاسای تایبەت نەگرێتەبەر، ئەوا بە GbR دادەنرێت هەر کۆمپانیایەک زۆربەی کات بەپێی یاسای مەدەنی، لەم حاڵەتەدا هەموو بەشداربووان ماف و ئەرکی یەکسانیان هەیە. هەموویان بارگرانی قەرز و هەڵەی کۆمپانیاکە هەڵدەگرن، لانی کەم کۆمپانیایەکی لەم جۆرە بە کشانەوەی یەکێک لە ئەندامەکانی بە شێوەیەکی ئۆتۆماتیکی هەڵدەوەشێتەوە.

گرێبەستەکان گرنگن!

یاسای یاسایی هەیە کە بە ڕەوا دادەنرێت تەنانەت ئەگەر کۆنترۆڵ نەکرێت. بەشداربووان پێکەوە کار دەکەن لەگەڵ یەکێک لە گرێبەستەکان، بەڵام ئەم یاسایانە تەواو نین. دەبێت لەبەرچاو بگیرێت کە گرێبەستەکان (هەروەها پەیڕەوی ناوخۆی کۆمەڵەکان) لە حاڵەتەکانی ناکۆکی ناوخۆیی لە پلەی یەکەمدا دادەنرێت! تا هەمووان هاوڕا بن، دەتوانرێت لە هەر کاتێکدا ڕێککەوتنەکان بگۆڕدرێن و ڕێکبخرێن. بەڵام ئەگەر ناکۆکییەک ڕوویدات، ڕەنگە چارەنووسی پرۆژەکە بکەوێتە مەترسییەوە، بەتایبەتی کە زۆرجار بابەتەکە پەیوەندی بە پارەوە هەیە. بۆیە شایانی ئەوەیە کە لە چوارچێوەیەکی یاسایی تۆکمەدا کۆنترۆڵی ئەو جۆرە پرۆژانە بکرێت.

کۆمەڵەی تۆمارکراو ج.م. بە ئەڵمانی .e.V هەڵبژاردەی دروست کاتێکە کە:

- ✓ کۆمەڵەیەکی زۆر لە تاکەکان کۆدەبنەوە و ڕێکدەکەون لەسەر ئەنجامدانی ئەوچالاکییانەی کە بۆ مەبەستێکی ئابووری نین و
- ✓ کاتێک ئینتیما و کشانەوە لە گرووپەکە نابێت ئاڵۆز بێت.

کۆمەڵەی تۆمارکراو ڕێکخراوێکی گونجاوە ئەگەر خەڵکی زیاتر بیانەوێت کارگەیەک بەڕێوەببەن کە بە پلەی یەکەم پەیوەندی بە چالاکییە ئابوورییەکانەوە نییە.

دامەزراندنی (کۆمەڵەی تۆمارکراو) سوودی چییە؟

سوودەکانی کۆمەڵەی تۆمارکراو:

- ✓ بەشداربووانی نێر و مێ بەرپرسیار نین لە گرێبەستە پابەندکەرەکانی کۆمەڵەکە. ئەمەیە کە ئەندامان بە پلەی یەکەم پارێزراون.
- ✓ کۆمەڵەیەکی تومارکراو دەتوانێت ناوی یایبەتی خۆی هەڵبگرێت، هەروەها دەتوانێت لە ڕێگەی دەستەی بەڕێوەبەری خۆیەوە گرێبەست ئەنجام بدات.
- ✓ هەروەها کۆمەڵەیەکی تۆمارکراو دەتوانێت ببێتە کۆمەڵەیەکی بەرژەوەندی گشتی (ئەمە بۆ کۆمپانیایەک بەپێی یاسای مەدەنی ناتوانرێت).
- ✓ ئەندامان ماف و ئەرکی یەکسانیان دەبێت و ئەمەش بە پلەی یەکەم بەشداریکردن لە بڕیاردان دەگرێتەوە.
- ✓ تێچووی دارایی دامەزراندنی زۆر نییە.

زیانەکانی کۆمەڵەی تۆمارکراو:

- ✗ ناتوانێت بزنسێکی بنەڕەتی ئابووری بەڕێوەببات (بۆ نموونە بەڕێوەبردنی چێشتخانە یان دوکان).
- ✗ کۆمەڵەیەکی تۆمارکراو بەلایەنی کەمەوە پێویستی بە ٧ ئەندامی هەیە.
- ✗ دەبێت پەیڕەوی ناوخۆ دابڕێژرێت و فیدراسیۆن لە تۆماری فەرمی کۆمەڵەکاندا تۆمار بکرێت.

کۆمەڵەیەک شایەنی دامەزراندنە بە تایبەتی کاتێک ئامانجی سەرەکی کۆمەڵەکە بەدەستهێنانی داراییە.

تۆماری کۆمەڵە چییە؟

تۆماری کۆمەڵەکان تۆمارێکی فەرمییە کە لەلایەن دادگای بەرایی یەکەمەوە لە شار یان پارێزگادا هەڵدەگیرێت، کە ناوی کۆمەڵەکە و دەستەی کارگێرییەکەی بە تایبەتی تومار دەکرێت. کۆمەڵە تۆمارکراوەکان کۆپییەکی تۆمارەکە بەدەست دەهێنن کە ئاماژەیە بۆ ئەوەی تۆمارکراون و ئەمەش ئەوەیە کە کۆمەڵەکە پێویستی پێیەتی کاتێک دەیەوێت ئەژمێری بانکی بۆ بکاتەوە، بۆ نموونە.

تێچووی دارایی دامەزراندنی کۆمەڵەی تۆمارکراو چەندە؟

تێچووی ئێستای تۆمارکردنی کۆمەڵەیەک لە دادگای یەکەمی بەرلین ٧٥ یۆرۆیە. تێچووی یاساییکردن و ڕێکارەکانی تۆمارکردن لەگەڵ نوتەری گشتی نزیکەی ٧٠ یۆرۆیە.

هیچ تێچوویەکی تر نییە مەگەر پارێزەرێک بۆ دارشتنی پەیرەوی ناوخۆی کۆمەڵەکەت یان پشتڕاستکردنەوەی ڕەوایەتییەکەی دەستنیشان نەکەیت.

ئەگەر گۆڕانکاری لەدوای دامەزراندنی کۆمەڵەکە ڕوویدا، وەک هەموارکردنەوەی پەیرەوی ناوخۆ یان گۆڕینی دەستەی کارگێری، دەبێت هەندێک ڕسومات بدرێت.

کۆمەڵەی تۆمارنەکراو

کۆمەڵەی تۆمارنەکراو (نایاسایی) ڕووداوێکی باو و ئاساییە. هەروەها دەتوانرێت «بە شێوەیەکی ئۆتۆماتیکی» دروست بکرێت - وەک کۆمپانیایەکی بەرپرسیارێتی سنووردار - کاتێک ئەم تایبەتمەندیانەی خوارەوە هەبن:

- بەڕێوەبردن، هەر کەسێک کە بەدواداچوون بۆ کاروباری ڕێکخراوەکە بکات.
- بەلایەنی کەمەوە 3 کەس پەیوەندییان پێوە هەیە.
- کاتێک ئەندامان دەگۆڕدرێن کۆمەڵەکە هەڵدەوەشێتەوە.
- کۆمەڵە ناوی خۆی هەیە.

کۆمەڵەیەک کە بە شێوەیەکی یاسایی تۆمار نەکراوە، وەک کۆمەڵەیەکی تۆمارکراو مامەڵەی لەگەڵ دەکرێت بە مەرجێک چالاکی ئابووری نەبێت.

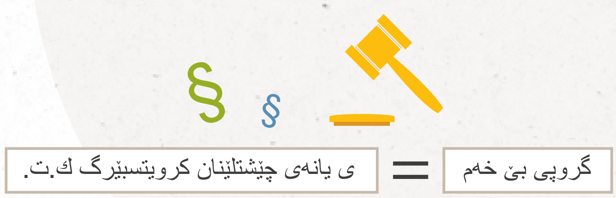

گرنگترین زیانەکانی کۆمەڵەی تۆمارنەکراو:

- ئەندامان بەرپرسیارێتی کەسی هەڵدەگرن ئەگەر کۆمەڵەکە چالاکیی ئابووری هەبێت.
- بانکەکان بە گشتی ڕەتیدەکەنەوە هەژماری بانکی بۆ کۆمەڵەکە بکەنەوە.
- کۆمەڵەکە پاڵپشتی دارایی وەرناگرێت.

بۆیە زۆرجار دامەزراندنی کۆمەڵەیەکی تۆمارکراو زیاتر جێبەجێ دەکرێت. کۆمەڵەی تۆمارنەکراو بە پلەی یەکەم کاتێک سوودی هەیە کە مامەڵە بە پارەیەکی کەمەوە دەکات وچالاکیی یان چالاکیی ئابووری ئەنجام نادات.

هەنگاوە پێویستەکان بۆ دامەزراندنی کۆمەڵەیەکی تۆمارکراو

مرۆڤ پێویستی بە دامەزراندنی کۆمەڵەیەکی تۆمارکراو هەیە کە سێ ئەندامی تێدابێت. وە بۆ ئەوەی لە تۆماری کۆمەڵەکاندا تۆمار بکرێت بۆ لانی کەم ٧ ئەندام. دوای تۆمارکردنی کۆمەڵەکە لە سێ ئەندام کەمتر نەبێت. بەپێچەوانەوە کۆمەڵەکە لە تۆمارەکە لادەبرێت.

تۆمارکردن و پۆلێنکردنی کۆمەڵەکە وەک کۆمەڵەیەکی مەبەستی گشتی ڕەنگە بەهۆی هەندێک فۆرماڵیتی بچووکەوە شکست بهێنێت. بۆیە پێویستە هاوکاری تایبەتمەند لەم بابەتەدا وەربگرێت.

بەم شێوەیە دامەزراندن ئەنجامدەرێت:

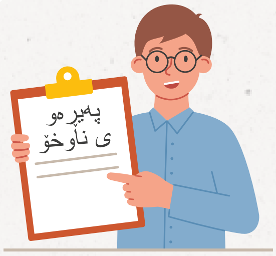

١ بەشداربووانی دامەزرێنەر دەبێ یاسایەک بۆ کۆمەڵەکە دابنێن کە گرنگترین ڕێساکانی کارکردنی پێکەوەیی تێیدا لەخۆبگرێت. توماری کۆمەڵەکان پێویستی بە مادەی تایبەت هەیە لە پەیڕەوی ناوخۆدا بۆ ئەوەی کۆمەڵەکە بخرێتە ناو تۆمارەکەوە.

٢ ئەگەر خواستێک هەبێت بۆ ئەوەی کۆمەڵەکە کۆمەڵەیەکی قازانجی گشتی بێت، ئەوا دەبێت یاساکە بنێردرێت بۆ وەزارەتی کاروباری دارایی بۆ ئەوەی بەدواداچوون بۆ شایستەیی کۆمەڵەکە بکرێت بۆ بەدەستهێنانی پێگەی کۆمەڵەیەکی قازانجی گشتی، پێش... پێشکەشکردنی پەیڕەوی ناوخۆ بۆ تۆماری کۆمەڵەکان.

٣ وەزارەتی کاروباری دارایی، بێ بەرامبەر، پەیڕەوی ناوخۆ دەپشکنێت و بەم شێوەیە پشکنین دەکات کە ئایا کۆمەڵەکە پێگەی کۆمەڵەیەکی بەرژەوەندی گشتی بەدەست دەهێنێت یان نا:

- ✓ بڕیاری دامەزراندنی کۆمەڵەکە دەدرێت،
- ✓ یاساکە پەسەندی دەکات،
- ✓ دەستەی بەڕێوەبەرایەتی هەڵدەبژێردرێت.

٤ پێویستە بەلایەنی کەمەوە ٧ ئەندام واژۆ لەسەر پەیڕەوی ناوخۆ بکەن.

٥ ڕێکارەکانی دامەزراندن لە تۆمارێک ئەنجام بدرێت.

٦ دەستەی بەڕێوەبەرایەتی لەگەڵ پەیڕەوی ناوخۆ و کۆنووسی دامەزراندنی کۆمەڵەکە دەچێتە لای نوتەری گشتی بۆ پشتگیریکردنی دامەزراندنی کۆمەڵەکە و پارەی تۆمارکردنی لە تۆماری کۆمەڵەکاندا.

٧ ئەگەر دادگای کارامە بۆ تۆمارکردن هیچ کەموکوڕییەک لە پەیڕەوی ناوخۆ یان لە نوسینی کۆمەڵەکە نەدۆزیەوە، ئەوا کۆمەڵەکە تۆمار دەکرێت و کۆپییەکی تۆمارەکەتان پێدەدرێت کە تێیدا ئاماژە بەوە کراوە کە ئێستا کۆمەڵەکە تۆمارکراوە.

سیستەمی سەرەتایی

بۆ دارشتنی پەیرەوی ناوخۆ مەرج نییە پێویستت بە هاوکاری پارێزەر بێت. دەتوانیت مۆدێلی پلاتفۆرمەکانی تر بەکاربهێنیت و لەلایەن ئەوانەوە ڕێنماییت بکرێت. هەروەها یاسای کۆمەڵەیەک کە کارێکی هاوشێوەی ئەو کارە ئەنجام دەدات کە تۆ ئەنجامی دەدەیت سوودی بۆ تۆ دەبێت.

ئەگەر هۆکارێکی دروستت نەبێت ناتوانیت سەیری لیستی کۆمەڵەکانی دیکە بکەیت کە لە تۆماری کۆمەڵەکاندا تۆمارکراون:

- ✓ ناوی کۆمەڵە
- ✓ بارەگای کۆمەڵە (ناوی شار یان شارۆچکە بەسە، پێویست بە ناوی شەقام ناکات)
- ✓ یاسای سەبارەت بە تۆمارکردنی کۆمەڵەکە
- ✓ ئامانجی کۆمەڵەکە
- ✓ پەیوەندی ئەندامان بە کۆمەڵە و کشانەوەی لە کۆمەڵە
- ✓ بەهای بەشداریکردنی ئەندامان
- ✓ بەڵگەنامەکردنی بڕیارەکان تۆمارکردنی خولەک
- ✓ پێکهێنانی دەستەی بەڕێوەبەرایەتی
- ✓ بانگهێشتنامە بۆ کۆبوونەوەی گشتی کەی و چۆن.

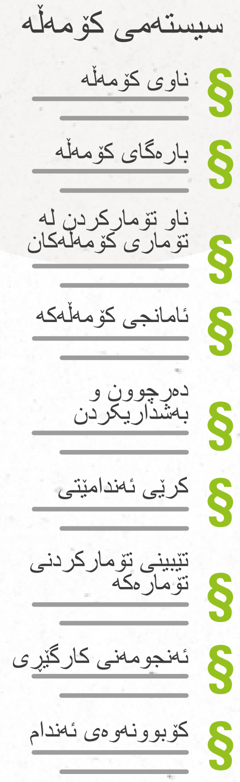

ئەگەر هەریەکێک لەوانەی سەرەوە نەما، ئەوا کۆمەڵەکە ڕەتدەکرێتەوە لە تۆماری کۆمەڵەکاندا ناوی تۆمار بکات. جگە لەوەش، دەبێت لە پەیرەوی ناوخۆدا بڕگەیەک لەخۆبگرێت کە ناوی کۆمەڵەکانی دیکەی بەرژەوەندی گشتی ڕابگەیەنێت کە پارەی کۆمەڵەکەتان وەردەگرن لە ئەگەری هەڵوەشاندنەوەی.

ناوی کۆمەڵە

ناوی کۆمەڵەکە دەبێت بە ڕوونی جیاواز بێت لە ناوی کۆمەڵەکانی تر کە لە تۆماری کۆمەڵەدا تۆمارکراون. نابێت چەواشەکارانە بێت (بۆ نموونە ڕەنگدانەوەی ئەرکێک یان قەبارەیەکی فریودەرە).

تێبینی تۆمارکردن ناوی کۆمەڵە ناپارێزێت؛ هەر پێشێلکارییەک بۆ ماف لە ناو یان نیشانە بازرگانییەکە ڕەنگە نەک تەنها ببێتە هۆی ئەوەی کە دواتر ناوەکە بگۆڕدرێت، بەڵکو قەرەبووی گەورە بدرێت بەو لایەنەی کە مافەکەی لە ناوەکەدا هەیە. بۆیە دڵنیابە لەوەی ئەو ناوەی دەتەوێت ناوی کۆمەڵەکەت بنێیت بۆ کەس نییە جگە لە تۆ.

دەستەی بەڕێوەبەرایەتی

دەستەی بەڕێوەبەرایەتی سەرکردایەتی کۆمەڵەکە دەکات و سەرجەم مامەڵە یاساییەکانی کۆمەڵەکە ئەنجام دەدات. دەستەی بەڕێوەبەرایەتی دەبێت لانیکەم لە کەسێک پێکبێت کە لەلایەن ئەنجومەنی گشتییەوە هەڵدەبژێردرێت.

پەیڕەوی ناوخۆ پێکهاتەی دەستەی بەڕێوەبەرایەتی ڕێکدەخات. زۆربەی کات دەستەی بەڕێوەبەرایەتی لە ١تاه ٥ کەس پێکدێت.

پەیڕەوی ناوخۆ دەبێت دیاری بکات کە ئایا ئەندامانی دەستەی بەڕێوەبەرایەتی مافی ئەوەیان هەیە بە تاک یان پێکەوە نوێنەرایەتی بکەن، واتە دیاری بکات کە کێ ڕێگەی پێدراوە مامەڵەکان ئەنجام بدات. کە بۆ نموونە دەتوانرێت دیاری بکرێت کە دوو ئەندامی دەستەی بەڕێوەبەرایەتی دەتوانن پێکەوە نوێنەرایەتی کۆمەڵەکە بکەن. پاشان تەنها دوو کەسیان دەتوانن گرێبەست بۆ کۆمەڵەکە واژۆ بکەن.

نابێت لە پەیڕەوی ناوخۆدا پێویستی هەڵبژاردنی ژمارەیەکی زۆر لە ئەندامانی دەستەی بەڕێوەبەرایەتی دابین بکات، چونکە دواتر کۆمەڵەکە لایەنی بەرژەوەندخوازی پێویست نادۆزێتەوە کە بارگرانییەکانی کاروباری دەستە لە ئەستۆ بگرێت. زۆرجار دوو ئەندامی دەستەی کارگێڕی بەسە.

ئەنجومەنی گشتی

مەجلیسی گشتی هەموو بڕیارە گرنگەکان لە مەجلیسدا دەدات؛ بۆ نموونە هەڵبژاردنی دەستەی کارگێڕی و هەموارکردنەوەی پەیڕەوی ناوخۆ و دەرکردنی دەستەی کارگێڕی. یاساکان دەتوانن دیاری بکەن کە کەی و چۆن کۆبوونەوەکانی ئەنجومەنی گشتی ئەنجام دەدرێن. ئەگینا دەستەی بەڕێوەبەرایەتی بڕیار دەدات، هەر ئەو کەسەیە کە کۆبوونەوەکە بانگ دەکات و کارنامەی کارەکەی دادەنێت. گرنگە بانگهێشتی کۆبوونەوەکە بەرنامەی کار لەخۆ بگرێت، بڕیاری کاریگەر تەنها سەبارەت بەو خاڵانەی کە لە بەرنامەی کاردا هاتووە (مەگەر لە پەیڕەوی ناوخۆدا بە پێچەوانەوە دیاری نەکرابێت) دەتوانرێت بگیرێتەبەر.

سیفەتێک بۆ سوودی گشتی

کۆمەڵەکان کاتێک لە تۆماری کۆمەڵەکاندا تۆمار دەکرێن، پێگەی کۆمەڵەیەکی بەرژەوەندی گشتی هەڵناگرن، چونکە ئەم پێگەیە بە هیچ شێوەیەک پەیوەندی بە تۆمارکردنەوە نییە. دۆخی قازانجی گشتی (بە وردتر: ئاسانکاری باج) بابەتێکی پەیوەندیدارە بە باجەوە، بۆ بەدەستهێنانی پێویستە داواکارییەک لەو بارەیەوە پێشکەش بە بەڕێوەبەرایەتی کاروباری دارایی بکرێت کە پێی دەبەخشێت و بەیاننامەیەکت پێدەدات.

گەیشتن بە پێگەی سوودی گشتی لە پلەی یەکەمدا ئیمتیازاتی باجی هەیە کە گرنگترینیان بریتین لە:

- زنجیرەیەک لە گەڕانەوەی کۆمەڵەکان بە بێ باج دەمێننەوە.
- هەندێک شت باجی زیادیان لەسەرە ٧٪ نەک ٩١٪.
- کۆمەڵە دەتوانێت کۆدی بەخشین دەربکات (بۆ بەخشەر)، و بەم شێوەیە کەسەکە یان بەخشەرەکە دەتوانێت ئەم برە پارەیە لە داهاتەکانی ببڕێت و لەم برە پارەیە بێبەری بێت لە باج، ئەمەش پاڵنەرێکە بۆ بەخشینەکە و بەم شێوەیە ڕێژەی سەدی داهاتی کۆمەڵەکە زیاد دەکات.

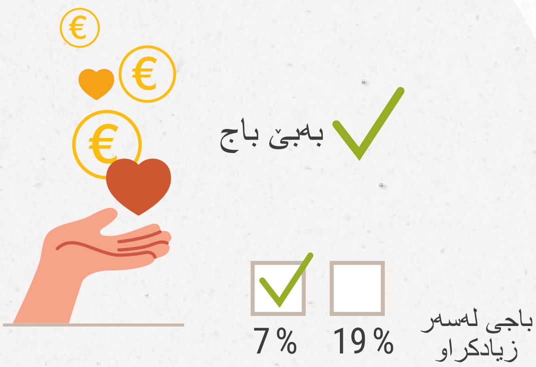

بەشێکی زۆری پارەی پاڵپشتی تەنیا بە ڕێکخراو و کۆمەڵەی بەرژەوەندی گشتی دەدرێت.

بەڵام سیفەتی سوودی گشتی وابەستەی کۆمەڵێک مەرج دەمێنێتەوە کە بە پلەی یەکەم پەیوەندییان بەمەوە هەیە:

- سنووردارکردنی خەرجکردنی پارە
- سنووردارکردنی کردەوە ئابوورییەکان
- سنووردارکردنی توند بۆ پێدانی پارە بە ئەندامان
- ئەرکە زیادەکانی پەیوەست بە کتێبخانەی

بۆیە شایەنی لێکۆڵینەوەیە کە ئایا سیفەتی قازانجی گشتی دەگەڕێتەوە. سود بۆ کۆمەڵەکەت یان نا ، چونکە سود بۆ هەموو کۆمەڵەکان نییە.

داواکارییەکە پێشکەش بە بەرێوەبەرایەتی کاروباری دارایی دەکرێت، کە کۆمەڵەکە دەبێت پەیڕەوی ناوخۆی خۆیشی پێشکەش بکات. دوای دڵنیابوون لەوەی کە مەرجەکان جێبەجێکراون، وەزارەتی کاروباری دارایی سەرەتا ڕێگە بە لێخۆشبوونی باج دەدات بە شێوەیەکی کاتی (بۆ ماوەی زۆرترینی ٨١ مانگ)، دواتر کۆمەڵەکە بەیاننامەیەک بەدەست دەهێنێت کە لە باج بەخشراوە، دوای ئەوەی ڕادەست دەکەیت یەکەمین فۆڕمی باج، کۆمەڵەکە پێشوەختە لێخۆشبوونی باجی پێدەدرێت بۆ سێ ساڵی داهاتوو، و هتد.

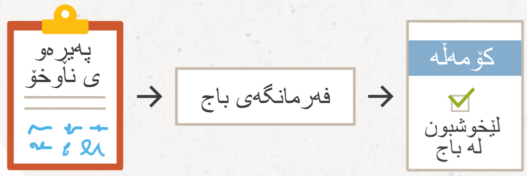

سوودی گشتی پێویستە ئەگەر کۆمەڵەکە بیەوێت بروانامەی بەخشین دەربکات. هەروەها زۆرێک لە یارمەتییەکان تەنها بۆ ڕێکخراوە خێرخوازییەکان بەردەستن.

کۆمەڵە و باج

کۆمەڵەکە لە سەرەتای دامەزراندنیەوە مامەڵە لەگەڵ بەرێوەبەرایەتی کاروباری دارایی دەکات ئەگەر ئاواتەخوازی بەدەستهێنانی پێگەی کۆمەڵەیەکی قازانجی گشتی بێت.

کۆمەڵەکان پابەندن بە پێدانی باج - وەک هەر کۆمپانیایەک - ئەگەر داهات یان قازانجی پەیوەندیداریان هەبێت. بەڵام بەشدارییەکانی ئەندامان، بەخشینەکان و سندوقەکانی پشتیوانی بەبێ باج دەمێننەوە.

زۆربەی داهاتەکانی تر (وەک داهاتی فرۆشتنی خواردن و خواردنەوەکان، فرۆشتنی کارتی دەستگەیشتن، ڕیکلام و هاوشێوەکانی) لە بنەڕەتدا کەوتوونەتە ژێر بەرپرسیارێتی باجەوە. هەبوونی داهاتی جیاواز لە ڕووی مامەڵەکردنی باجەوە لە تەنیشت یەکترەوە، پابەندبوون بە باجەوە دەکات (و بەم پێیەش ئەو زانیاریانەی لە کتێبی ژمێریارییەکاندا تۆماردەکرێن) بۆ کۆمەڵەکانی بەرژەوەندی گشتی شتێکی ئاڵۆز دەبێت، لانیکەم کاتێک کۆمەڵەکە سەرچاوەی دارایی جیاوازی هەیە.

بەخشینەکان

زۆرجار کۆمەڵەیەک داوای ئەوە دەکات کە پێگەی کۆمەڵەی قازانجی گشتی پێبدرێت بۆ ئەوەی بتوانێت بەیاننامەیەک بۆ بەخشەرەکە دەربکات و ناتوانێت ئەوە بکات پێش ئەوەی بەڕێوەبەرایەتی کاروباری دارایی ئەو پێگەی پێبدات.

دەبێت فۆرمی بەیاننامەی فەرمی سەبارەت بە بەخشینەکە بەکاربهێنرێت، و لێرەدا جیاوازی دەکرێت لە نێوان بەخشینی دارایی و بەخشینی نەختینەیی.

کۆمەڵەکە بەرپرسیارە لە دەرکردنی بەیاننامەی بەخشینی ساختە و بەکارنەهێنانی بەخشینەکان بە شێوەیەکی دروست. بۆیە دەبێت دەستەی بەڕێوەبەرایەتی لەم چوارچێوەیەدا بە وردبینییەکی زۆرەوە کار بکات.

گرنگ:
کۆمەڵەکان دەبێت لە نزیکەوە گرنگی بە ئیلتزاماتی باجەکانیان بدەن. فەرمانگەی باج دەتوانێت دەستەی بەڕێوەبەرایەتی بە شێوەیەکی شەخسی بەرپرسیار بکات ئەگەر کۆمەڵەکە ئەرکەکانی خۆی جێبەجێ نەکات.

چی تر پێویستە لەبەرچاو بگیرێت

لە ئەڵمانیا چەندین ڕێسا و پابەندبوونی یاسایی هەیە بۆ وەرگرتنی مۆڵەت وریگەپێدان، کە بەسەر ئەو ڕێکخراوانەدا دەسەپێنرێت کە دەیانەوێت لە ڕووی ئابوورییەوە چالاک بن.

زۆرجار پێویستە مۆڵەت وەربگیرێت بۆ بەڕێوەبردنی بەرژەوەندییەک ئەگەر چالاکیە ئابوورییەکان بیانەوێت داهات و قازانج بەدەستبهێنن. بۆ فرۆشتنی خواردن و خواردنەوە بەتایبەتی ڕۆحی پێویستە مۆڵەتی بەڕێوەبردنی چێشتخانە وەربگیرێت. ئەگەر لەوێ مۆسیقا لێدرا، پێویستە دەزگای دامەزراندن ئاگادار بکرێتەوە و ئەو پارەیەی کە دەبێ بدرێت. وەک مافی بڵاوکردنەوە کە GEMA Music پێ دەڵێن.

ئەگەر ٥٠٪ی ئەندامانی دەستەی بەڕێوەبەری کۆمەڵەکە هاوڵاتی ئەو وڵاتانە بن کە لە یەکێتی ئەوروپا نین، ئەوا دەبێت کۆمەڵەکە بەپێی مادەی 14ی یاسای کۆمەڵەکان وەک کۆمەڵەیەکی بیانی لە پۆلیس تۆمار بکرێت، لە ماوەی دوو هەفتە دوای ئەوە تۆمارکردنی لە تۆماری کۆمەڵەکاندا.

هەرکەسێک کۆمەڵەیەک دادەمەزرێنێت دەبێت لەم بارەیەوە لێپرسینەوە بکات، چونکە لە ئەگەری سەرپێچیکردنی یاسادا ئەگەری غەرامەکردنی دارایی بدرێت.

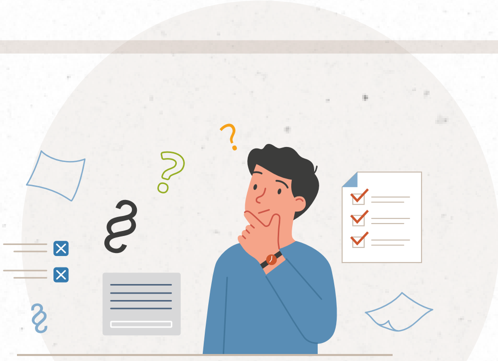

مۆڵەتدان بە چالاکییە بازرگانییەکان

مۆڵەتی چێشتخانە

کۆمەڵەی گشتي بۆ مافی دەرهێنەران و نووسەران و بڵاوکەرەوەکان لە بواری مۆسیقادا

تۆمارکردنی کۆمەڵەی بیانییەکان

زۆرێک لە ڕێساکانی کۆمپانیاکان یانەکانیش دەگرێتەوە. بۆ نموونە، ئەو دەبێت کە- مۆڵەتی هەبێت ئەگەر بەردەوام خواردن و خواردنەوە بفرۆشێت یان بۆنە ڕێکبخات. زۆرجار تۆمارکردنی کارەکان پێویستە.

* ازاراوەی «کۆمەڵەی بیانی» بە شێوەیەکی ڕستەیی لە یاسای کۆمەڵەکاندا دەبینرێت، بۆیە ئێمە وەک ئەوەی لێرەدا هەیە بەکاری هێناین، بەڵام ماڵی سامانەکان بە شێوەیەکی ڕەخنەگرانە سەیری زاراوەی «بیانییەکان» دەکات، چونکە خەڵک لە دەرەوەی وڵات دادەنێت، کاریگەرییەکانیش ئەوە دەردەخەن کە تەرکیزی... ژیانی ئەوانەی پەیوەندییان پێوە هەیە لە ئەڵمانیا نییە، لە کاتێکدا لەوێ زۆرێک لەوانەی کە تەنانەت بۆ دەیان ساڵە لە ئەڵمانیا دەژین، ڕەگەزنامەی ئەڵمانی و ئەوروپییان نییە.

لیستی پشکنین لە کاتی دامەزراندنی کۆمەڵەیەک

- ✓ **هەڵبژاردنی ٧ ئەندامی دامەزرێنەر**
- ✓ **دیارکردنی ناوی کۆمەڵەکە**
- ✓ **دارشتنی پەیرەوی ناوخۆ**
- ✓ **ناردنی پەیرەوی ناوخۆ بۆ بەرێوەبەراتی دارایی بۆ پشکنینی (ناپابەندکەر) بۆ شایستەیی**
  کۆمەڵەکە بۆ ئیمتیازاتی باج (ووردبینییەکە ٤ بۆ ٦ هەفتەی دەوێت)

دوای وەرگرتنی وەڵامی وەزارەتی کاروباری دارایی سەبارەت بە پەیرەوی ناوخۆ:

- ✓ **کۆبوونەوەی دامەزرێنەر**
  هەرچەندە کۆبوونەوەی پێکهێنەر پێویستی بە بانگهێشتی فەرمی نییە، بەڵام پێویستە ئامادەکاری بکرێت وەک چۆن ئامادەکاری بۆ کۆبوونەوەکانی ساڵانەی کۆبوونەوەی گشتی (ئیجباری) لە داهاتوودا دەبێت: دروستکردنی شێوەی بانگهێشتنامەکە و وادەی ناردنی، هەر وەها نوسینی ناوەروکی دامەزراندن، دیاریکردنی نووسەری توماری، وهەڵبژاردنی دەستەی کارگێری و هەڵبژاردنی ئۆرگانی دیکە ئەگەر پێویستیشی هەبێت (هەموو ئەو ئۆرگانانەی لە پەیرەوی ناوخۆدا ئاماژەیان پێکراوە)، پەسەندکردن و واژۆکردنی پەیرەوی ناوخۆ، لیستی ناوی ئەندامانی دامەزرێنەری ئامادەبوو، هەروەها لیستی ناونیشانی ئەندامانی دەستەی کارگێری لە بەرێوەبەران.
- ✓ **پەسەنکردن بە واژۆی ئەندامانی دەستەی بەرێوەبەرایەتی لەلایەن داد نوس**
- ✓ **ئاگادارکردنەوەی دادگای یەکەم بۆ ئەوەی کۆمەڵەکە بخرێتە ناو توماری کۆمەڵەکانەوە (دەتوانرێت داد نوس دەستنیشان بکرێت بۆ ئەوەی ئەو کارە بکات)**
  ئەوەی پێویستە بۆ ئەمە: ناردنی داواکاری توماری کۆمەڵە و پەیرەوی ناوخۆ و راپۆرتی دامەزراندنی کۆمەڵە بۆ دادگا.

وە دوای وەرگرتنی کۆپی توماری کۆمەڵە لە دادگا:

- ✓ **پێشکەشکردنی داواکاری بۆ بەشی کاروباری دارایی بۆ بەدەستهێنانی پێگەی کۆمەڵەی بەرژەوەندی گشتی**
  لێرەدا، داواکارییەکە ئەم بەڵگەنامانەی خوارەوە لەخۆدەگرێت: داواکاری لێخۆشبوونی باجی دامەزراوەی، پەیرەوی ناوخۆ، کۆنووسی کۆبوونەوەی پێکهێنەر، کۆپییەکی توماری کۆمەڵەکان، لیستی ناونیشانی ئەندامانی دەستەی کارگێری، و پرسیارنامەیەکی تومارکردنی باج (وەڵامەکە دێت دوای ٢ بۆ ٣ هەفتە)
- ✓ **دوای وەرگرتنی بەیاننامەی لێخۆشبوونی باج لە بەرێوەبەرایەتی**
  دارایی کۆمەڵەکەت دەتوانێت ئەژمێری بانکی بکاتەوە بەبێ بەرامبەر و دەتوانێت بەخشین و پارەی پشتگیری وەربگرێت.
- ✓ **تەواو بوو** ☺

بەستەرە (لینک)ە بەسوودەکان

- **نمونەی دەقی کۆبوونەوەی دامەزراندن**
  https://www.bmj.de/SharedDocs/Downloads/DE/Formulare/Muster_eines_Gruendungsprotokolls.html

- **نمونەی سیستەمی بنەڕەتی**
  https://www.bmj.de/SharedDocs/Downloads/DE/Service/Formulare/Mustersatzung_eines_Vereins.html

- **رێنیشاندەریی یاسای کۆمەڵەکان**
  https://www.bmj.de/SharedDocs/Publikationen/DE/Leitfaden_Vereinsrecht.html

- **زانیاری سەبارەت بە تۆمارکردن لە دادگای بنەڕەتی**
  https://service.berlin.de/dienstleistung/326808/

- **کۆمپانیای ناسینی کۆمەڵەکان بۆ بڵاوکردنەوە و خزمەتگوزاری**
  www.vereinsknowhow.de

- **پرسیار و وەڵام سەبارەت بە باجی کۆمەڵەکان**
  https://www.berlin.de/sen/finanzen/steuern/informationen-fuer-steuerzahler-/faq-steuern/artikel.9064.php

- **زانیاری دەربارەی کارکردن لە کۆمەڵەکاندا**
  https://www.buergergesellschaft.de/praxishilfen/arbeit-im-verein

لیستی ووشەو واتاکانیان

e. V. کۆمەڵەی تۆمارکراو وتۆماری کۆمەڵەکان

e.V. und Vereinsregister

واتە کۆمەڵەیەکی تۆمارکراو. بە تۆمارکردنی لە تۆماری کۆمەڵەکاندا، کۆمەڵەکە توانای یاسایی دەبێت، و ک.ت. بۆ ناوەکەی و کۆپییەکی بەناو تۆماری کۆمەڵەکان و ژمارەی تۆماری کۆمەڵەکانی خۆی بەدەست دەهێنێت.

قەوارە و کەسایەتی یاسایی

Körperschaft und juristische Person

کۆمەڵە لە ڕووی فۆرمی یاساییەوە لایەنێکە؛ واتە هاوپەیمانی کۆمەڵێک کەسە کە دەیانەوێت ئامانجێکی هاوبەش بەدەست بهێنن، بۆیە ئەم هاوپەیمانییە دەبێتە کەسایەتییەکی یاسایی کە توانای یاسایی هەیە و لە ڕێگەی ئۆرگانەکانی کۆمەڵەوە نوێنەرایەتی دەکرێت. سەبارەت بە ئەندامانی کۆمەڵەکەش بە کەسایەتی سروشتی دادەنرێت، کۆمەڵە وەک ڕێکخراو بە کەسێکی یاسایی دادەنرێت.

کۆمەڵەیەکی بەرژەوەندی گشتی

Gemeinnützigkeit

کۆمەڵەکان بە کۆمەڵەی بەرژەوەندی گشتی دادەنرێت ئەگەر لە ڕێگەی چالاکییەکانیانەوە خزمەت بە بەرژەوەندی گشتی بکەن. ئامانجەکانی چالاکییەکانی بەرژەوەندی گشتی دەتوانن، بەڵام سنووردار نین بە: پشتیوانی لە پەروەردە، هونەر و ڕۆشنبیری، پاراستنی ژینگە، ئاژەڵ و سروشت، بەرەوپێشبردنی هاوکاری و لێبوردەیی نێودەوڵەتی لە هەموو بوارەکانی ڕۆشنبیری، تێگەیشتن لە گەلان، پشتیوانی بۆ گەنجان یان بەساڵاچووان و هتد. مەرجەکانی (ئامانجەکان)ی قازانجی گشتی لە مادەکانی ٥١ تا ٦٨ی یاسای سیستەمی باجی ئەڵمانیدا هاتووە، دەبێت داواکاری پێشکەش بە بەڕێوەبەرایەتی دارایی بکرێت بۆ بەدەستهێنانی پێگەی سوودی گشتی، لەگەڵ پەسەندکردنی، کۆمەڵەکە ئەوەی هەیە بەدەستی دەهێنێت دۆخی سوودی گشتی لە ڕووی باجی ئاسانکارییەکانەوە سوودی هەیە و ئەگەری وەرگرتنی بەخشین و پێشکەشکردنی داواکاری بۆ سندوقی پشتیوانی دابین دەکات.

یاسای سیستەمی باج

Abgabenordnung (AO)

یاسای سیستمی باج برگە گرنگەکانی پەیوەست بە بابەتی پابەندبوونەکانی کۆمەڵەی باج و کۆمەڵەی بەرژەوەندی گشتی لەخۆدەگرێت، لێرەدا یاساکە ئەو مەبەستانە دەخاتە ڕوو کە ڕێگەپێدراوە وەک بەرژەوەندی گشتی.

بەیاننامەی لێخۆشبوونی باج

Freistellungsbescheid

لە بەڵگەنامەی ڕاگەیەندراوەکەدا هاتووە کە کۆمەڵەکە لە باجی قەوارەکان لێخوشبونی هەیە وبەو هۆیەوە کۆمەڵەیەکی سوودمەندی گشتییە، بڕوانامەی ئەو مەبەستە وردە لەخۆدەگرێت (بەپێی یاسای سیستەمی باج) کە کۆمەڵەکە پێگەی بەرژەوەندی گشتی پێدراوە. وبەیاننامەی دوای دامەزراندن بۆ ماوەی ٣ ساڵ کارا دەبێت (بە شێوەیەکی کاتی) لەم ماوەیەدا پێویستە یەکەم پێداچوونەوەی باج ئەنجام بدرێت، کە ساڵێک یان دوو ساڵ بگرێتەوە. دوای ئەوە دەتوانرێت پێداچوونەوەکە سێ ساڵ جارێک بە شێوەیەکی وەرزی ئەنجام بدرێت ئەگەر کۆمەڵەکە کاروباری قازانجی ئابووری ئەنجام نەدات. بەیاننامەی لێخۆشبوونی باج بۆ ماوەی ٥ ساڵ کارا دەبێت لە دەرکردنیەوە دەست پێدەکات. بۆ ئەوەی کۆمەڵەکە بەدەستی بهێنێت، دەبێت داتای باجی دامەزراوەکان لەگەڵ حیساباتی زیادە، ڕاپۆرتێک لەسەر چالاکییەکانی و بەیاننامەی سەروەت و سامانەکانی [موڵک و ماڵی] پێشکەش بە بەرێوەبەرایەتی کاروباری دارایی بکات.

کۆمەڵەی گشتی

Mitgliederversammlung

کۆمەڵەی گشتی جگە لە دەستەی بەڕێوەبەرایەتی دووەم دەستەی بەرپرسیارە و بۆ بوونی کۆمەڵە و بۆ بەردەوامیی کارەکانی گرنگە. مەجلیسی گشتی ئەو پێکهاتەیە کە ئەندامانی کۆمەڵە بڕیارە سەرەتاییەکانیان لە ڕێگەیەوە دەدەن. یاساکە دەبێت بە وردی فۆڕمی کاری ئەنجومەنی گشتی و مەرجەکانی بانگهێشتکردنی کۆبوونەوەکەی و کۆنترۆڵەکانی ناو بەرنامەی کارەکەی و دەنگدان لەناو ئەودا دیاری بکات.

سیستەمی سەرەتایی

Satzung

هەر کۆمەڵەیەک بیەوێت لە تۆماری کۆمەڵەکاندا زیاد بکرێت وناوی تۆمار بکرێت بۆ ئەوەی ببێتە کۆمەڵەیەکی تۆمارکراو پێویستی بە یاسایەکی نووسراو هەیە. بۆیە زۆرجار بە پەیڕەو بە «یاسای بنەڕەتی» کۆمەڵەکە ناودەبرێت، کە یەکێکە لە ئەرکەکانی ئامادەکردنی ڕەشنووسی پەیڕەوەکە و ناوەرۆکەکەی بەجۆرێک کە گونجاو بێت، کە تێیدا ئامانجە بنەڕەتییەکان و شێوازی کارکردنی کۆمەڵەکە. کۆمەڵە دەتوانێت تا ڕادەیەکی زۆر بنەما یاساییەکانی خۆی سەبارەت بە ماف و ئەرکەکانی ئەندامان و پێکهاتەی ڕێکخراوەیی خۆی دابڕێژێت و مادەکانی کۆمەڵەش بەڵگەنامەی یاسایی ناوەندییە لەم چوارچێوەیەدا.

دەستەی بەڕێوەبەرایەتی

Vorstand

دەستەی بەڕێوەبەرایەتی لە کۆبوونەوەی پێکهێنەردا هەڵدەبژێردرێت و ساڵانە لە کۆبوونەوەی گشتیدا نوێ دەکرێتەوە، یان دەستەیەکی نوێ هەڵدەبژێردرێت. کۆمەڵەکەش وەکو ئەنجوومەنی گشتی، بەپێویستی دەزانێت دەستەی بەڕێوەبەری هەبێت، کە بەبێ ئەو دەستە کۆمەڵە ناتوانێت کاربکات و بەو هۆیەوە بوونی هەبێت. دەستەی بەڕێوەبەری پێش دەسەڵاتی دادوەری و هەموو شتێکی تر نوێنەرایەتی کۆمەڵەکە دەکات، کاروباری کۆمەڵەکە بەڕێوەدەبات و یاسای مەدەنی ئەڵمانیاش وەک نوێنەری یاسایی دەزانێت. بە لەبەرچاوگرتنی گرنگی دەستەی بەڕێوەبەرایەتی بۆ کۆمەڵەکە، پێویستە یاساکان ئەم بوارە بە شێوەیەکی گشتگیر ڕێکبخەن چونکە برگە بنەڕەتییەکانی یاسای مەدەنی ئەڵمانیا بەزۆری لەم چوارچێوەیەدا بەس نین. لێرەدا ئەنجومەنەکە هەڵدەبژێردرێت و پێکهاتەکەی، هەروەها کێ مافی نوێنەرایەتیکردنی کۆمەڵەکە دە کات.

بڵاوکەر

House of Resources Berlin
Marchlewskistraße 27
10243 Berlin

Tel (030) 23 98 93 91
Fax (030) 2 79 01 26
Mail kontakt@house-of-resources.berlin
www.house-of-resources.berlin
www.facebook.com/HoRBerlin

ئامادەکاری

Wolfgang Pfeffer
شارەزا لە یاسای کۆمەڵەکان
(دامەزرێنەر و کارپێکەری ماڵپەڕ www.vereinsknowhow.de)

Team vom House of Resources Berlin

Layout: Cornelia Agel, sevenminds.de

House of
Resources
Berlin

Gefördert durch:

Bundesministerium
des Innern, für Bau
und Heimat

aufgrund eines Beschlusses
des Deutschen Bundestages